

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

598. Quænam beneficia reserventur Papæ in his concordatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 398. Quanam beneficia reserventur Papa in concordatis Germania?

1. **R**espondeo: reservantur primò beneficia omnia, quæ reservantur Sedi Apostolicæ per *Extrav. Execrabilis*, de qua supra, eique nulla in concordatis Germaniæ adjecta est modificatio. Pirh. *ad tit. de prob. n. 357.*

2. Secundò: quæ reservata sunt per *Extrav. ad regimen*, quæ etiam verbotenus ipsis concordatis inseritur. Adjiuntur tamen eidem *Extrav.* modificationes seu limitationes sequentes: prima, quòd beneficia per munus consecrationis suspensionem vacantia, quæ reservantur in dicta *Extrav.* non reserventur in Concordatis. Pirh. *loc. cit.* Secunda quòd in concordatis reserventur non nisi ea Officialium Sedis Apostolicæ beneficia, quæ ipsi, dum actu officiales sunt, & moriuntur, habent; cum tamen per dictam *Extrav.* reserventur indistinctè omnia eorum beneficia, etiam ab iis obrepta ante adeptum & post dimissum officium. Pirh. *loc. cit.* Tertia quòd in *cit. Extrav.* absolute ponantur Commensales, & quilibet alii Capellani Papæ: in Concordatis verò ponantur officiales quidam certo numero, nimirum Vicecancellarius, Camerarii, 7. Notarii, Auditor Literarum contradictarum, Auditores causarum Apostolici palatii, 24. poenitentiarum Eiusdem Sedis, 25. Abbreviatores, nec non veri Commensales Papæ, & alii 25. Capellani eiusdem Sedis in Epitaphio, hoc est syllabo seu albo Curialium descripti. Quarta quòd in Concordatis reserventur Papæ quæcunque beneficia auctoritate literarum Apostolicarum immediate collata, & impòsterum conferenda, præterquam si virtute expectativæ assecutio fiat; in *Extrav.* autem ad regimen, non habeatur vox illa immediate, neque sequens illa exceptio, quæ in Concordatis forte ideo adjecta, ne Collatores ordinarii nimium gravarentur, si nequirent beneficia vacantia per pacificam assecutionem alterius beneficii incompatibilis vi gratiæ expectativæ alicui collati, aliis liberè conferre. Pirh. *loc. cit.*

3. Sic itaque in specie vi concordatorum reservata manent Papæ Episcopatus, prælaturæ vacantes in Curia per obitum Episcopi prælati & c. sive is sæcularis, sive regularis sit, & non est locus electioni. Pirh. *loc. cit. num. 359.* Item locus electioni non est, sed reservantur liberæ dispositioni Papæ Episcopatus, prælaturæ sæculares & regulares vacantia per obitum illius, qui factus Cardinalis ea possidet, ubicunque is moriatur. Pirh. *loc. cit.* Item Ecclesiæ Cathedrales, Monasteria, dignitates & beneficia omnia vacantia per depositionem, privationem vel translationem factam auctoritate apostolicâ. Item dignitates & beneficia omnia, ad quæ quis electus vel postularus est, dum postulatio repulsa, vel electio cassata aut renunciata ab electo, admissâque per Sedem Apostolicam. Pirh. *loc. cit.* Item dignitates beneficiaque, quæ promoti ad Episcopatum, Monasteriorumve regimen obtinent tempore promotionis factæ per Papam. Denique beneficia omnia vacantia per alterius incompatibilis assecutionem factam auctoritate apostolicâ; hæc enim omnia reservantur per *cit. Extrav. ad regimen*, nec cadunt sub dictis limitationibus. Sed & huc spectare, & non esse locum electioni vi Concordatorum, sed manere reservatum Papæ Episcopatum Germaniæ vacantem per resignationem liberam acceptatam à Papa, tradit & probat Pirh. *num. 360.*

4. Tertio semper, seu pro omnibus mensibus reservata manent dignitates maiores post pontificales in Cathedralibus, & principales in Collegiatis, de quibus *Reg. 3. Cancell.* reservarique has ipsas dignitates, non obstantibus concordatis Germaniæ, etiam si ante diem promotionis vel assumptionis ad Episcopatum dimittantur vel resignentur in manus Ordinarii vi *regule vigesimæ quartæ*, utpote comprehendens etiam beneficia Germaniæ, tradit Chok. *ad reg. 8. gl. 11. nu. 30.* citans pro hoc Cassad. & Creic. Branden. in *Concord. Germ. not. 111.* qui id decimum refert in una Paderbornensi *Præpositura. 9. Martij. & 30. Maij. 1588.*

5. Quarto reservata manent beneficia quæcunque vacantia in mensibus Januario, Martio, Maio, Julio, Septemb, Novemb. de quibus *reg. 8. Cancell.* adeoque non est, quod Capitula contendant ad se in quovis mense spectare dignitatem inferiorum electivarum (ut sunt scholasteria & similes) quocunque demum nomine veniant, dispositionem; cum negari nequeat, quin ceteræ dignitates omnes & beneficia, etiam electiva, post majores in Cathedralibus, & principales in collegiatis comprehendantur sub alternativa concordatorum reservatione. Nicolart. in *pr. benef. ex concord. Germ. tit. 1. dub. 1. num. 15. & seq. Brand. ad. ead. Concord. q. 7.* Quin & beneficia, in quorum fundatione expressè reservata collatio Ordinarii, in quocunque mense vacent, nihilominus comprehendi sub alternativa etiam Concordatorum Germ. ut & *reg. Cancellaria* præteritum si sint jurispat. Ecclesiastici, ita ut, si vacent in mense Apostolico, conferri nequeant ab Ordinariis, non obstante dictâ fundatione, tenet Nicolart. *loc. cit. dub. 4. §. 5.* citans pro hoc Paris. *de resig. l. 7. q. 14. nu. 3.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. num. 42.* Piafec. in *pr. Ep. p. 2. c. 3. a. 5.* Wamel. *consil. Cam. To. 1. consil. 231. num. 7. & cons. 252. nu. 11. & Rotam.* eò quòd talis conditio sit contra naturam substantialem beneficii, dum Papa ex vi primæ jurisdictionis & potestatis disponendi de beneficiis ei data à Christo in Petro, est collator supremus & universalis omnium beneficiorum orbis; quia est superior dispensator honorum Ecclesiæ, & Superior, seu Ordinarius Episcoporum (quin & vocetur Deus in terris circa beneficia), ut Gonz. §. 1. *proem num. 31. & seq. Wamel. loc. cit. cons. 241. n. 3.* hinc ab illius jurisdictione generali & potestate collativa nullum beneficium eximi potest, utpote quæ nullis legibus aut regulis coarctatur; adeoque, licet quis sit rerum suarum arbiter & moderator, nemo tamen facere potest, quin iura desuper statuta locum habeant juxta *c. requisivisti. de resig.* ubi: *privata dispositio testatoris non potest generalem constitutionem canonis immutare.* Adde, quòd Papa referendo generaliter in regulis Cancell. & concordatis German. derogat omnibus juribus in contrarium; ita ut istiusmodi fundationes nec fieri, aut factæ subsistere possint. Nicolart. *loc. cit.* citans Chok. *ad reg. 8. gl. 1. num. 5.* Possè nihilominus, non obstantibus Concordatis, etiam in mense pontificio fieri in manus Ordinarii resignationem, eamque ab illo recipi, & beneficia in eorum manibus simpliciter resignata conferri, modo talia sint, quæ aliis in mensibus non reservatis per obitum vacantia spectant ad Ordinarios collationem, & resignatio illorum speciali jure tunc non fit prohibita, tradere videtur Chok. *ad reg. 8. gl. 11. num. 29.* & sic expressè tradunt Branden. in *Concord. q. 12. num. 13.* Nicolart. in *praxi benef. ex concord. Germ. tit. 6.*

tit. 1. dub. 9. §. 9. Rationem dant hanc, quod per reservationem Concordatorum non censeatur Papa voluisse conditionem Ordinariorum Germaniae facere duriorem, illisque plus detrudere, quam soleant Pontifices aliis Episcopis aliarum provinciarum; jam verò per reservationes regularum Cancellaria, quibus ligantur omnes Ordinarii, Pontifices solent excipere modum vacationis per resignationem, ut expressè videre est in regula 8. seu mensium, ubi dicitur: *aliàs quàm per resignationem quocunque modo vacatur* &c. quibus verbis reservat sibi Papa beneficia omnia in mensibus alternatis, quocunque modo, & aliter, quàm per resignationem vacantia. Atque ita ex identitate rationis etiam vacantia per renunciationem ex causa permutationis, ita, ut quolibet mense possit Episcopus, & quilibet alius Ordinarius conferre beneficia coram se resignata liberè; Item in quolibet mense anni possunt permurari beneficia coram Episcopis, & hi admittere resignationes ex causa hac permutationis factas, & permutantium quilibet collationem de beneficio resignato facere, ut Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 32. & 33. Ac proinde jam non obstat in contrarium, quod resignans juxta communem opinionem habeatur pro mortuo, & mors civilis æquiparetur morti naturali; adeoque sicut Ordinarius in Germania non potest conferre in mensibus Pontificiis vacantia per obitum, ita etiam videatur non posse conferre vacantia per mortem civilem, nempe per resignationem; nam argumentum à simili non procedit, quando in casu proposito dissimilitudo colligitur, ut inter resignantem & mortuum Regula Cancell. reservatoria mensium facit differentiam, & nihil obstat, quò minus eam extendamus ad casus Concordatorum, adeoque tam Ordinarii Germaniæ, quàm alii hujusmodi distinctione juventur. Brand. loc. cit. n. 10. 11. 12. juncto num. 16.

Quæstio 599. Quenam igitur in specie præserventur Collatorum ordinariorum dispositioni, seu in quibus derogetur reservationibus Papalibus per concordata Germania?

Respondeo primò: conceditur seu statuitur, ut in Metropolitanis & Cathedralibus, etiam Sedi Apostolicæ immediatè non subiectis, & in monasteriis illi immediatè subiectis fiant canonice electiones, quæ ad dictam Sedem pro obtinenda confirmatione intra tempus constitutum (nempe per Nicol. III. in c. cupientes. de elect. in 6.) deferantur, alioquin libera provisio ad eandem Sedem devolvatur. Et si dictæ electiones minus canonice fuerint, de iis per Sedem Apostolicam providebitur, & si canonice fuerint per Eandem confirmabuntur, nisi ex rationabili & evidente causa de digniore & utiliore persona ex consilio Cardinalium duxerit providendum. In monasteriis verò dictæ Sedi immediatè non subiectis, & aliis beneficiis regularibus, pro quorum confirmatione seu provisione ad dictam Sedem non solet recurri, electi seu providendi pro confirmatione & provisione ad Curiam Rom. venire non tenebuntur. De monasteriis verò Monialium Eadem Sedes non disponit, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

2. Secundò conceditur in concordatis, ut de ceteris dignitatibus & beneficiis quibuscunq; secularibus & regularibus (exceptis, ut dictum, ma-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

rioribus dignitatibus post pontificales in Cathedralibus, & principalibus in collegiatis) jure ordinario provideatur in mensibus alternis, nempe Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, Decembri per collatores inferiores, ad quos aliàs eorum collatio seu provisio pertinet, & Papa hanc eorum provisionem per nullam aliam reservationem, gratiam, expectativam, aut quævis aliam dispositionem factam vel faciendam impediatur. Comprehendi hac alternativà per Concordata concessa præter vacantia per resignationem, de quibus dictum q. præced. vacantia per ascensionem secundæ incomparabilis, etiam vacantia per privationem, initum matrimonium, ingressum religionis, ad modum alternativæ concessæ per reg. 8. Cancell. cum non videatur esse illius ab hac discrepantia, postquam probabile dixisset Nicolart. in pr. benef. ex concord. Germ. tit. 1. dub. 1. §. 22. & citasset pro hoc Zerolam in prax. Episc. p. 2. v. alternativæ. §. 1. subdit juxta Chok. verisimilius esse, quòd beneficia ipso jure vacantia, de quibus Chok. ad reg. 8. gl. 7. à num. 12. sint affecta seu reservata Papæ, ut etiam si vacent in mense ordinario, non possit Ordinarius in Germania vi concordatorum ea conferre, sed solus Papa. Circa hanc alternativam

3. Notandum primò, alternativam hanc longè aliter concedi, quàm conceditur in reg. 8. Cancell. siquidè in hac conceditur ea conditionatè, & multis cautelis obnoxia; in concordatis verò simpliciter, & sine ulla restrictione. Zip. Juris pontif. l. 3. tit. de instr. nu. 11. Unde etiam imprudenter facere eos ait, qui cum uti possent alternativà concordatorum, acceptant alternativam reg. 8.

4. Notandum secundò, quòd tamen, dum Papa aliàs alicui in Germania generatim concedit facultatem conferendi beneficia quæcunque, vel mandat provideri alicui de quibuscunq; beneficiis, in tali generali concessione vel mandato Papæ non censeantur comprehensa beneficia curata; ea tamen etiam vi concordatorum German. possint Ordinarii collatores in his alternis mensibus sibi concessis conferre, non secus, ac Papa in mensibus suis pontificiis, ne aliàs alternativa illa gratia ex parte Collatorum ordinariorum foret manca, & jus inæquale ad Papam; cum tamen in concordatis & in compositionibus æqualitas servanda sit inter partes, nisi aliquid specialiter reservetur vel excipiatur. Pirh. loc. cit. n. 362. quamvis tamen, ut ibidem Pirh. beneficia curata rariùs provideantur, tam per Papam, quàm per Ordinarios; eò quòd eorum plurima sint juris. laicalis, cui per generalem concessionem conferendi beneficia non derogatur.

5. Notandum tertio, quòd ait Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 22. juxta interpretationem Concordatorum tributam à consuetudine, illa capere etiam beneficia litigiosa; citat pro hoc præter Roubuff. Tond. resol. benef. p. 1. c. 29. n. 4. & seq. & p. 30. c. 169. num. 9.

6. Notandum quartò, nequaquam per concessam in concordatis hanc alternativam impediri Legatum à latere, multòque minus ipsum Papam, quò minus concurrere possit cum Ordinario in dictis 6. mensibus ordinariis Collatoribus per concordata assignatis in collatione beneficiorum; cum ipse Legatus etiam dicatur Ordinarius in sua provincia, juxta c. 1. de off. leg. & concordata tantum tollant gratias præventivas, nempe expectativas & reservativas. Pirh. de prob. num. 362. Chok. ad reg. 8.